ความสัมพันธ์ระหว่างการประชาสัมพันธ์ความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์*

THE RELATIONSHIP BETWEEN PUBLIC RELATIONS, KNOWLEDGE, UNDERSTANDING, AND EXCISE TAX PAYMENT BEHAVIOR OF THE PUBLIC IN MUEANG DISTRICT, KALASIN PROVINCE

ยุวฎา มละสาร[1], วัชรินทร์ สุทธิศัย[2] และ สมเกียรติ เกียรติเจริญ[3]

Yuwada Malasarn[1], Watcharin Sutthisai[2] and Somkiet Kietjaroen[3]

[1-3]มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

[1-3]Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

Corresponding author E-mail: nongnisit1@gmail.com

วันที่รับบทความ : 26 มิถุนายน 2569; วันแก้ไขบทความ 17 กรกฎาคม 2569; วันตอบรับบทความ : 19 กรกฎาคม 2569

Received 26 June 2026; Revised 17 July 2026; Accepted 19 July 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษีสรรพสามิต 2) ระดับพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิต 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการประชาสัมพันธ์ความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิต และ 4) ข้อเสนอแนะการพัฒนางานประชาสัมพันธ์เรื่องภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ การวิจัยเชิงปริมาณ มีแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการวิจัย หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับได้เท่ากับ .966 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้เสียภาษี

CC BY NC ND

*ยุวฎา มละสาร, วัชรินทร์ สุทธิศัย และ สมเกียรติ เกียรติเจริญ. (2569). ความสัมพันธ์ระหว่างการประชาสัมพันธ์ความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(5), 637-650.

Yuwada Malasarn, Watcharin Sutthisai and Somkiet Kietjaroen. (2026). The Relationship Between Public Relations, Knowledge, Understanding, And Excise Tax Payment Behavior Of The Public In Mueang District, Kalasin Province. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(5), 637-650.;

DOI: https://doi.org/10.

Website: https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/

สรรพสามิต ในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ ยามาเน่ ได้จำนวน 348 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์เพียร์สัน และวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ โดยวิธี Enter อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และข้อมูลเชิงคุณภาพจับประเด็น จัดหมวดหมู่และพรรณนาความ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษีสรรพสามิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการชำระภาษีสรรพสามิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการประชาสัมพันธ์ความรู้ ความเข้าใจและพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิต โดยรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง มีค่าเท่ากับ .858 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .869 (R = .869) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 4) ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ควรประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการสม่ำเสมอและมีความต่อเนื่องเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ วิธีการเสียภาษีสรรพสามิต ควรมีการประชุมร่วมกับกำนันผู้ใหญ่บ้านเพื่อประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับสรรพสามิตเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านทราบต่อไป

คำสำคัญ: การประชาสัมพันธ์, ความรู้, ความเข้าใจ, พฤติกรรม, ภาษีสรรพสามิต

Abstract

This research objectives were to study: 1) the level of public awareness and understanding of excise tax, 2) the level of excise tax payment behavior, 3) the relationship between public awareness and understanding of excise tax and excise tax payment behavior, and 4) suggestions for improving public awareness campaigns on excise tax among the public in Mueang District, Kalasin Province. Quantitative research used a questionnaire as the research instrument, with a reliability coefficient of .966. The population consisted of excise taxpayers in Mueang District, Kalasin Province. The sample size was determined using Yamane's method to obtain a sample size of 348 people. Data were analyzed using descriptive statistics (mean, standard deviation), Pearson coefficients, and

multiple regression analysis using the Enter method, with statistical significance at the .05 level. Qualitative data was collected by identifying key points, categorizing, and describing information.

The research findings were as follows: 1) The overall level of public awareness and understanding of excise tax was at the highest level. 2) The overall level of behavior regarding excise tax payment was at the highest level. 3) The overall relationship between public awareness and understanding of excise tax and excise tax payment behavior was highly correlated, with a coefficient of .858, statistically significant at the .01 level. The multiple correlation coefficient was .869 (R = .869), statistically significant at the .01 level, indicating that the independent variable is related to the excise tax payment behavior of people in Mueang District, Kalasin Province. 4) Suggestions from respondents included the need for consistent and continuous public awareness campaigns on excise tax laws, regulations, and payment procedures for businesses. Furthermore, meetings should be held with village heads and community leaders to disseminate information about excise tax to villagers.

Keywords: Public relations, knowledge, understanding, behavior, excise tax

บทนำ

รายได้หรือรายรับของรัฐบาลมาจากแหล่งรายได้ที่สำคัญ 4 แหล่ง ได้แก่ รายได้จากภาษีอากร รายได้จากรัฐพาณิชย์ รายได้จากการขายสิ่งของและบริการ ในกรณีที่รัฐบาลใช้นโยบายขาดดุลงบประมาณ รัฐบาลจำเป็นต้องก่อหนี้สาธารณะ แต่จะเป็นจำนวนมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับสภาวะทางเศรษฐกิจในปีงบประมาณนั้น ๆ สำหรับรายได้ของรัฐบาลส่วนใหญ่จะมาจากภาษีอากรที่ส่วนราชการของกระทรวงการคลังเป็นผู้จัดเก็บ เช่น กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร และยังมีส่วนราชการอื่นที่จัดเก็บภาษีอากรตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นผู้จัดเก็บด้วยเช่นกัน สำหรับรายได้จากภาษีอากรนั้นรัฐจัดเก็บจากภาษีอากรประเภทต่าง ๆ หลายประเภท กล่าวคือ การจำแนกประเภทของรายได้รัฐบาลสามารถจำแนก

ได้หลายประเภทแล้วแต่ว่า จะใช้สิ่งใดเป็นเกณฑ์ในการจำแนกประเภท (เฉลิมพงศ์ มีสมนัย. 2566)

ภาษีสรรพสามิตถือเป็นเครื่องมือทางการคลังที่มีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจร่วมสมัย โดยทำหน้าที่เป็นกลไกในการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคและเป็นแหล่งที่มาของรายได้สาธารณะเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน กรมสรรพสามิต (2567 : 12) ได้ให้ความหมายของภาษีสรรพสามิตว่าเป็นภาษีทางอ้อมที่จัดเก็บจากสินค้าและบริการที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย หรือก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลิตภัณฑ์ยาสูบ และน้ำมันเชื้อเพลิง วัตถุประสงค์หลักของการจัดเก็บภาษีประเภทนี้มิได้จำกัดอยู่เพียงการสร้างรายได้ แต่รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการบริโภคที่พึงประสงค์และการจัดสรรทรัพยากรสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตไม่ได้ขึ้นอยู่กับการออกแบบโครงสร้างภาษีหรือกำหนดอัตราภาษีเพียงอย่างเดียว แต่ยังคงมีความเกี่ยวข้องอย่างสำคัญกับพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีของประชาชน ซึ่งสะท้อนถึงระดับความเต็มใจและการให้ความร่วมมือในการชำระภาษีอย่างถูกต้อง พฤติกรรมดังกล่าวได้รับอิทธิพลอย่างมากจากปัจจัยทางสังคมจิตวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับความรู้ความเข้าใจที่ประชาชนมีต่อระบบภาษีและการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของการจัดเก็บภาษี หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดเก็ฐภาษีสรรพสามิต คือ กรมสรรพสามิต สังกัดกระทรวงการคลังมีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการตามพิกัดอัตราภาษีที่พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ประกาศกำหนด (กรมสรรพสามิต, 2566)

ในบริบทของสังคมข้อมูลข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การประชาสัมพันธ์จึงกลายเป็นกลไกสำคัญในการลดช่องว่างทางข้อมูลและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน Kotler และ Keller (2016) ได้ชี้ให้เห็นว่าการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจากหน่วยงานราชการสามารถเสริมสร้างความตระหนักรู้ของประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของการเสียภาษีและช่วยให้เกิดความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างเหมาะสม การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประชาสัมพันธ์ ความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิตจึงมีความสำคัญในการช่วยให้หน่วยงานภาครัฐเข้าใจช่องว่างในการสื่อสารและสามารถพัฒนากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การพัฒนานี้รวมถึงการเลือกใช้สื่อและช่องทางที่เหมาะสมกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย การสร้างสรรค์เนื้อหาที่มีความเข้าใจง่ายและน่าสนใจ และการกำหนดความถี่ในการสื่อสารที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน (Kotler & Keller, 2016) ความเข้าใจเชิงลึกในปัจจัยเหล่านี้จะสามารถนำไปสู่การเพิ่ม

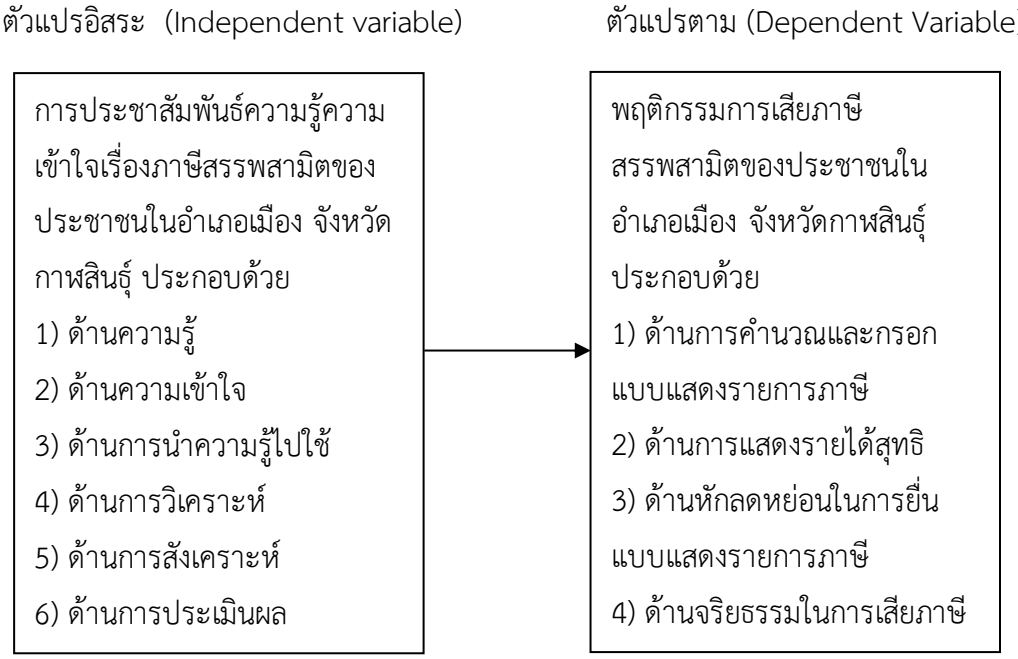
ประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษี การลดปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีในระยะยาว และการส่งเสริมเสถียรภาพทางการคลังของประเทศพร้อมกับการเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคม

สำหรับเป้าหมายรายได้ภาษีสรรพสามิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 3,612,100.00 บาท มีผู้เสียภาษีสรรพสามิตในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 2,624 คน (สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กาฬสินธุ์, 2568) ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจในการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการประชาสัมพันธ์ ความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเติมเต็มช่องว่างทางวิชาการด้านการบริหารจัดการภาษีของภาครัฐ ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อกรมสรรพสามิตในการวางแผนกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิผล สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีของประชาชน และจะเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการศึกษาวิจัยในอนาคตที่ต้องการศึกษาพฤติกรรมการเสียภาษีในมิติอื่น ๆ อย่างครอบคลุมและเชิงลึกยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประชาสัมพันธ์ความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนางานประชาสัมพันธ์เรื่องภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้เสียภาษีสรรพสามิต ในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 2,624 คน (สรรพสามิตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์, 2568) คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ Yamane (1973) ได้จำนวน 348 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยมีรายชื่อของทุกหน่วยประชากรมาเรียงเป็นระบบตามบัญชีเรียกชื่อ ผู้วิจัยได้จัดทำบัญชีประชากรโดยได้เรียงชื่อตามอักษรพยัญชนะไทยตามราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2546 ซึ่งเรียงอักษาตั้งแต่ 1 ถึง N และนำมาคิดค่าช่วงสุ่ม หรือ k โดยใช้สูตร k = N/n จากนั้นได้ทำการเลือกค่าสุ่มเริ่มต้น (Random Start หรือ R) โดยเป็นค่าที่อยู่ระหว่าง 1 ถึง k และขั้นตอนต่อไปคือจะเริ่มสุ่มตัวอย่างจากหน่วยตัวอย่างที่ประกอบด้วย R, R+k, R+2k.....เรื่อยไปจนครบจำนวนแต่ในกรณีที่ N หาร n ไม่ลงตัว ผู้วิจัย

จะใช้จุดทศนิยม 4 ตำแหน่ง และถ้า k เป็นตัวเลขที่มีจุดทศนิยมจะเลือกตัวอย่างเป็นจำนวนเต็มโดยทำการปัดเศษทศนิยมตามหลักคณิตศาสตร์สากลนิยม

3. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ เนื้อหาและรายละเอียดที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิต ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

3.1.2 สร้างแบบสอบถาม และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุง

3.1.3 ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย โดยการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .966

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ขอหนังสือรับรองจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงสรรพสามิตพื้นที่กาฬสินธุ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวบข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนการวิจัยข้อมูลหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอน ดังนี้

5.1 รวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ พร้อมลงรหัสแบบสอบถาม

5.2 วิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจ/ระดับพฤติกรรม โดยรวมและเป็นรายด้าน แล้วนำมาเทียบตามเกณฑ์ 5 ระดับ

5.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิต ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

5.6 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ โดยจัดให้เป็นระเบียบ หมวดหมู่ โดยการจัดกลุ่มข้อความหรือประโยค (Grouping) ที่มีลักษณะ หรือความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงกันและแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และพรรณนาความ

6. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติสัมประสิทธิ์เพียร์สัน (Pearson' s Product Moment Correlation) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) โดยวิธี Enter อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และพรรณนาความ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาระดับการประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 1 ระดับการประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์	$\overline{X}$	**S.D.**	**การแปลผล**
1. ด้านความรู้	4.71	0.49	มากที่สุด
2. ด้านความเข้าใจ	4.63	0.54	มากที่สุด
3. ด้านการนำความรู้ไปใช้	4.71	0.45	มากที่สุด
4. ด้านการวิเคราะห์	4.62	0.54	มากที่สุด
5. ด้านการสังเคราะห์	4.54	0.62	มากที่สุด
6. ด้านการประเมินผล	4.60	0.58	มากที่สุด
รวม	**4.64**	**0.47**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.64) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความรู้, ด้านการนำความรู้ไปใช้ ($\overline{X}$ = 4.71) รองลงมาคือ ด้านความเข้าใจ ($\overline{X}$ = 4.63) ด้านการวิเคราะห์ ($\overline{X}$ = 4.62) ด้านการประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.60) และด้านการสังเคราะห์ ($\overline{X}$ = 4.54)

2. ศึกษาระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการชำระภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 2 ระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการชำระภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

พฤติกรรมเกี่ยวกับการชำระภาษีสรรพสามิตของประชาชน ในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์	$\overline{X}$	**S.D.**	**การแปลผล**
1. ด้านการคำนวณและกรอกแบบแสดงรายการภาษี	4.60	0.52	มากที่สุด
2. ด้านการแสดงรายได้สุทธิ	4.62	0.56	มากที่สุด
3. ด้านหักลดหย่อนในการยื่นแบบแสดงรายการภาษี	4.54	0.71	มากที่สุด
4. ด้านทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษี	4.69	0.51	มากที่สุด
รวม	4.61	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการชำระภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษี ($\overline{X}$ = 4.69) รองลงมาคือ ด้านการแสดงรายได้สุทธิ ($\overline{X}$ = 4.62) ด้านการคำนวณและกรอกแบบแสดงรายการภาษี ($\overline{X}$ = 4.60) และด้านหักลดหย่อนในการยื่นแบบแสดงรายการภาษี ($\overline{X}$ = 4.54)

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประชาสัมพันธ์ความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 3 แสดงค่าสหสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างการประชาสัมพันธ์ความรู้ ความเข้าใจและพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิต ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	พฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิต ($Y_{โดยรวม}$)
ด้านความรู้ (X_1)	.623**	.589**	.535**	.617**	.658**
ด้านความเข้าใจ (X_2)	.768**	.714**	.597**	.720**	.776**
ด้านการนำความรู้ไปใช้ (X_3)	.781**	.729**	.548**	.687**	.758**
ด้านการวิเคราะห์ (X_4)	.816**	.748**	.685**	.752**	.836**
ด้านการสังเคราะห์ (X_5)	.691**	.671**	.565**	.732**	.737**
ด้านการประเมินผล (X_6)	.724**	.702**	.566**	.788*.	768**
การประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษีสรรพสามิต โดยรวม ($X_{โดยรวม}$)	.831**	.785**	.662**	.816**	.858**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการประชาสัมพันธ์ความรู้ ความเข้าใจและพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิต ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าโดยรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง มีค่าเท่ากับ .858 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้ายพบว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากสูงไปต่ำ คือ ด้านการคำนวณและกรอกแบบแสดงรายการภาษี มีความสัมพันธ์เท่ากับ .831 รองลงมาคือ ด้านทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษี มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .816 ด้านการแสดงรายได้สุทธิ มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .785 และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านหักลดหย่อนในการยื่นแบบแสดงรายการภาษี มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .662 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ข้อเสนอแนะการพัฒนางานประชาสัมพันธ์เรื่องภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะ คือ ควรประชาสัมพันธ์ให้

ความรู้ผู้ประกอบการสม่ำเสมอและมีความต่อเนื่องเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ วิธีการเสียภาษีสรรพสามิต ควรสนับสนุนให้สรรพสามิตพื้นที่เข้าร่วมประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านเพื่อประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับสรรพสามิตให้ผู้นำในชุมชนประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านทราบต่อไป ควรมีการเพิ่มความถี่ในการประชาสัมพันธ์ เช่น แจ้งข่าว ทุกๆ 3 วัน หรือ 5 วัน ผ่านช่องทางต่าง ๆ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการประชาสัมพันธ์ความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิต ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ระดับการประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนผู้เสียภาษีสรรพสามิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง ความสำเร็จเชิงประจักษ์ของการดำเนินงานด้านการสื่อสารภาครัฐจากการดำเนินงานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเกิดจากการเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง และการออกแบบสาร ที่มีความเหมาะสมกับบริบทของประชาชนในพื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบทของอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จึงทำให้การประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ตามแนวคิดของทัศนีย์ ผลซานิโก (2569) จำแนกวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ออกเป็น 1) วัตถุประสงค์ทั่วไปของการประชาสัมพันธ์ เป็นการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความนิยมให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน เพื่อปกป้องและรักษาชื่อเสียงสถาบันมิให้เสื่อมเสีย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ภายใน 2) วัตถุประสงค์เฉพาะของการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน สถาบัน องค์การต่าง ๆ 3) วัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์ในเชิงปฏิบัติ คือ เพื่อดึงดูดความสนใจ เพื่อสร้างความเชื่อถือ และเพื่อสร้างสรรค์ความเข้าใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกร ศิริปรีชา และสัมพันธ์ พลภักดิ์ (2561) ศึกษา การบริหารจัดการการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของกรมสรรพากร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของกรมสรรพากรประสบความสำเร็จ คือ การที่ผู้บริหารของกรมสรรพากรมีภาวะผู้นำสูง มีวิสัยทัศน์ที่ดี รวมทั้งมี

นโยบายที่ชัดเจน เพื่อสนับสนุนความพร้อมด้านเจ้าหน้าที่ และด้านการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้

2. ระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการชำระภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนผู้เสียภาษีสรรพสามิตให้ความร่วมมือในการเสียภาษีด้วยความเต็มใจ ถือเป็นขั้นสูงสุดของความสำเร็จในการจัดเก็บภาษี เกิดจากปัจจัยแวดล้อมทางประชากรศาสตร์และเศรษฐกิจ เนื่องจากอำเภอเมือง เป็นศูนย์กลางการบริหารราชการ เศรษฐกิจ และการศึกษาของจังหวัด จึงทำให้ประชาชนในพื้นที่นี้จึงมีความตื่นตัวทางสังคม มีระดับการศึกษาและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่สูง ส่งผลให้เกิดความตระหนักในหน้าที่พลเมือง และมีบรรทัดฐานทางสังคม ในเชิงบวกที่กระตุ้นให้เกิดการแสดงพฤติกรรมการชำระภาษีที่ถูกต้องในระดับที่มากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องกับแนวคิดของ เชิดชัย มูรพันธ์ (2563) ได้สรุปว่า พฤติกรรมของผู้เสียภาษี ประกอบด้วย 1) พฤติกรรมการคำนวณและการกรอกแบบแสดงรายการภาษี 2) พฤติกรรมการแสดงรายได้สุทธิ 3) พฤติกรรมการขอหักลดหย่อนภาษี และ 4) พฤติกรรมด้านจริยธรรมในการเสียภาษี แต่ไม่สอดคล้องกับไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ญนภา ครุฑสุวรรณ (2567) ทัศนคติของประชาชนต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัย พบว่า ทัศนคติต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการประชาสัมพันธ์ความรู้ ความเข้าใจและพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิต ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง มีค่าเท่ากับ .858 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .869 (R = .869) ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้เท่ากับร้อยละ 75.4 มีค่า R^2 = .754 และมีค่า F = 174.604 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสียภาษีสรรพสามิตของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิตอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ย่อมส่งผลให้เกิดความตระหนักและนำไปสู่การปฏิบัติตามกฎหมายภาษีได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอื้อมพร ศิริมา (2566) ความรู้ความเข้าใจทางด้านภาษีและระบบการยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ตที่ส่งผลต่อการยื่นแบบและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีเงินได้เขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจทางด้านภาษีส่งผลเชิงบวกต่อการ

ยื่นแบบและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีเงินได้เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 ด้านได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับประเภทเงินได้ ความรู้เกี่ยวกับเงินได้ที่ได้รับยกเว้น ความรู้เกี่ยวกับรายการลดหย่อน ความรู้ด้านการยื่นแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ประชาชนได้รับการประชาสัมพันธ์ที่สร้างความเข้าใจถึงประโยชน์ของการเสียภาษีต่อการพัฒนาประเทศและชุมชน ย่อมส่งผลให้เกิดทัศนคติเชิงบวกและนำไปสู่พฤติกรรมการเสียภาษีที่ถูกต้องตามมา ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย **1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** ประกอบด้วย 1.1 ควรปรับปรุงรูปแบบสื่อจากเดิมที่เป็นเพียงการบอกกฎเกณฑ์ (Infographic บอกประเภทภาษี) ให้เป็น สื่อเชิงเปรียบเทียบหรือกรณีศึกษา (Case-based Learning) เช่น การเปรียบเทียบโครงสร้างภาษีเก่า-ใหม่ หรือการวิเคราะห์ว่าภาษีสรรพสามิตช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของคนในจังหวัดกาฬสินธุ์อย่างไร 1.2 ควรจัดเวทีเสวนาภาคประชาชน หรือกิจกรรมสรรพสามิตพบประชาชน ในรูปแบบไฮบริด เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้สะท้อนความคิดเห็น ประเมินความพึงพอใจ และร่วมตรวจสอบว่าเงินภาษีสรรพสามิตได้ถูกนำกลับมาพัฒนาสาธารณูปโภคในจังหวัดกาฬสินธุ์อย่างไร ซึ่งจะช่วยยกระดับการประเมินผลของประชาชน 1.3 ควรมีการสร้างเครื่องมือและคู่มือการคำนวณภาษีที่ใช้งานง่าย โดยการจัดทำ คู่มือสรรพสามิตฉบับประชาชน หรือแอปพลิเคชันขนาดเล็ก (Mini-program) ที่ช่วยให้ผู้ประกอบการและประชาชนในอำเภอเมืองกาฬสินธุ์สามารถคำนวณภาษีของตนเองได้อย่างถูกต้อง ป้องกันความผิดพลาดทางกฎหมาย **2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** จากประเด็นที่ค้นพบจากการวิจัยที่สำคัญ ควรทำการวิจัยโดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) ซึ่งเห็นภาพรวมเชิงสถิติที่ชัดเจนแล้ว การวิจัยครั้งต่อไปควรใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมด้วย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับกลุ่มผู้ประกอบการที่ไม่ยอมรับการเสียภาษี หรือผู้ที่คิดคำนวณภาษีไม่ถูก เพื่อเจาะลึกถึงปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริง

เอกสารอ้างอิง

กรมสรรพสามิต. (2566). ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของกรมสรรพสามิต. กรุงเทพมหานคร: กรมสรรพสามิต.

_____. (2567). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต. กรุงเทพมหานคร: กรมสรรพสามิต.

เฉลิมพงศ์ มีสมนัย. (2566). รัฐบาลมีรายได้มาจากไหน?. เรียกใช้เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2569 จาก https://mgtsci.stou.ac.th/govtrevenue

เชิดชัย มูรพันธ์. (2563). พฤติกรรมการเสียภาษีของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตพื้นที่สำนักงานพื้นที่นครปฐม 2. ใน การค้นคว้าอิสระธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการวิชาการจัดการทั่วไป. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ทัศนีย์ ผลชานิโก. (2569). การประชาสัมพันธ์ (Public Relations). เรียกใช้เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2569 จาก https://www.oic.go.th

เพ็ญนภา ครุฑสุวรรณ. (2567). ทัศนคติของประชาชนต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร. ใน สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง. มหาวิทยาลัยสยาม.

สิริกร ศิริปรีชา และสัมพันธ์ พลภักดิ์. (2561). การบริหารจัดการการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของกรมสรรพากร. วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์, 4(2), 137-150.

สรรพสามิตพื้นที่กาฬสินธุ์. (2568). จำนวนผู้เสียภาษีสรรพมิต. กาฬสินธุ์: สรรพสามิตพื้นที่กาฬสินธุ์.

เอื้อมพร ศิริมา. (2566). ความรู้ความเข้าใจทางด้านภาษีและระบบการยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ตที่ส่งผลต่อการยื่นแบบและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีเงินได้เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). Marketing Management. (15th ed.). Pearson Education.

Yamane, T. (1973). Statistics: An introductory analysis. (3rd ed.). New York: Harper and Row.